

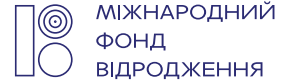
АНТИКОРУПЦІЙНІ СТУДІЇ

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА

КУРС

**ОСНОВИ
МЕРЕЖЕВОГО АНАЛІЗУ**

2020/21

Контактна інформація:

Костюченко Тетяна, магістриня соціології, старша викладачка
t.kostiuchenko@ukma.edu.ua

Час проведення занять: середа або четвер з 18:00 до 20:50.

Форма підсумкового контролю: залік

Усі заняття будуть проходити на онлайн-платформі

Опис курсу:

Мета курсу – поглибити знання студентства магістерської програми «Антикорупційні студії» щодо аналізу соціальних мереж (social network analysis).

Курс складається з теоретичного та практичного компонентів.

Теоретична частина містить повторення процедур мережевого аналізу (розрахунок щільності, центральності, виділення зв'язаних підгруп, структурна еквівалентність, тощо), повторення основних принципів роботи у програмі UCINET for Windows та набуття навичок роботи з іншим програмним забезпеченням для SNA.

Протягом семінарських занять студентство буде ознайомлене із практичними особливостями використання можливостей мережевого аналізу відповідно до дослідницьких мети і завдань. Це включатиме дослідження его-мереж, організаційних мереж та «керівних вузлів», політичних мереж та мереж розробки політики, а також мереж громадських організацій та мереж як агентів соціальних рухів та протестної активності.

У результаті опанування дисципліни студенти:

- засвоять принципи розробки інструментарію для збору мережевих даних (анкети, гайди)
- вдосконалять навички застосування та комбінування різних показників та процедур мережевого аналізу відповідно до поставленої мети та завдань дослідження;
- навчаться працювати з великими мережами та застосовувати статистичні процедури для аналізу мереж у динаміці;
- опанують комп'ютерні програми для візуалізації графів.

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

№	Тема	Дата	Час проведення	Форма	Лектор	Зміни до розкладу
1	Повторення основних понять та процедур SNA. Дизайн мережевого дослідження (2 год.)	23.09.2020	18:00-19:20	ЛЕКЦІЯ		
2	Мережеві дослідження соціального капіталу (2 год.)	23.09.2020	19:30-20:50	ЛЕКЦІЯ		
3	Використання програми UCINET. Базові показники щільності та центральності – основи аналізу структурних характеристик мережі (4 год.)	30.09.2020	18:00-20:50	СЕМІНАР		
4	Теорії мережевої вкоріненості економічної активності (2 год.)	07.10.2020	18:00-19:20	ЛЕКЦІЯ		
5	Мережевий аналіз політичної активності (законодавча/виконавча гілки, зовнішня політика, міжнародні організації) (2 год.)	07.10.2020	19:30-20:50	ЛЕКЦІЯ		
6	Аналіз его-мережі. Структурні дірки і брокерство (4 год.)	28.10.2020	18:00-20:50	СЕМІНАР	Костюченко Тетяна	
7	Мережевий аналіз громадянської активності. Терористичні мережі (2 год.)	04.11.2020	18:00-19:20	ЛЕКЦІЯ		
8	Онлайн мережі і великі дані. Семантичні мережі: застосування мережевого аналізу у дослідженнях текстів і дискурсів (2 год.)	04.11.2020	19:30-20:50	ЛЕКЦІЯ		
9	Зв'язані підгрупи та структурна еквівалентність. Позиційно-рольовий аналіз у мережі (4 год.)	11.11.2020	18:00-20:50	СЕМІНАР		
10	Статистичні процедури в мережевому аналізі – перевірка кореляції матриць, порівняння атрибутів і мережевих показників (4 год.)	18.11.2020	18:00-20:50	СЕМІНАР		
11	Представлення та обговорення дослідницьких робіт (2 год.)	21.11.2020	13:30-14:50	СЕМІНАР		

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ:

Оцінка з навчальної дисципліни визначається за 100-бальною шкалою.

Максимальна оцінка за роботу у семестрі – 100 балів, з яких:

Бали	Визначення	Примітка
до 20 балів	за виконання завдань під час семінарів	(за сем. №№1-4, до 5 балів за кожен семінар)
до 15 балів	за 1 тест	
до 15 балів	за письмову тезу	(есе)
до 25 балів	за письмову дослідницьку роботу зі збором емпіричних даних	
до 5 балів	за презентацію власного дослідження на останньому семінарі	
до 20 балів	за підсумкову залікову роботу	(письмово)

Робота на семінарах (до 20 балів) за кожен з семінарів №№1-4 студент/ка може отримати максимум 5 балів. У випадку відсутності на семінарі студент(к)и мають можливість опанувати відповідний матеріал самостійно та виконати практичні завдання протягом тижня після пропущеного заняття, але до початку наступного семінару. Практичне завдання можна отримати від викладачки ел.поштою після відповідного запиту, результати виконання завдання необхідно надіслати до початку заняття, наступного після пропущеного. Якщо протягом тижня після пропущеного заняття студент(-ка) не повідомляє викладачці про свою готовність опанувати пропущений матеріал самостійно та не виконує практичного завдання, то він/вона отримує 0 балів за пропущений семінар. Максимальна оцінка за відпрацювання пропущеного заняття протягом тижня після пропуску семінару – 3 бали.

Есе на основі прочитаних статей (до 20 балів).

Есе готується на основі прочитаної рекомендованої літератури, має містити власні думки, міркування, пояснення, підкріплені аргументами з літератури. Усі прямі та непрямі цитати, наведені в тексті, мають бути коректно оформлені та супроводжуватись посиланнями - внизу сторінки (footnote). Кожне джерело має містити автора, назву, місто і рік видання; для написання письмової роботи має бути використано не менше 3-х джерел; у тексті мають бути зазначені сторінки, на які посилається/які цитує автор/ка. Статті та іншу літературу, які можна використати для написання есе, викладачка розмістить на DistEdu).

Теми есе, з яких необхідно вибрати одну:

1. Ті, в кого є велика кількість зв'язків, мають більше можливостей для успіху
2. Більшого успіху в спільнотах досягають «брокери»

На кожен тему може записатися не більше 50% групи.

Вимоги до оформлення есе – шрифт TNR12, інтервал 1,15, обсяг - 2 сторінки, без врахування списку посилань (від 5 тис. до 6 тис. знаків із пробілами). До есе має бути обов'язково додано список посилань (принаймні три джерела з переліку літератури до курсу).

Список літератури, на яку посилається автор/ка, має бути наведено після основного тексту есе, впорядковано за принципом порядку згадування в тексті есе. Оформлення бібліографічного опису здійснюється згідно зі стилем APA.

Критерії оцінювання есе:

- до 5 балів – за логічність, послідовність та структурну зв'язаність викладу аргументації та висновків;
- до 5 балів – за доцільність наведених аргументів для підтвердження/спростування тези
- до 5 балів – за оформлення роботи, зокрема оформлення посилань та списку літератури.

Есе необхідно здати в електронному вигляді до 01 листопада 2020 до 23:59.

В електронному вигляді роботи мають бути завантажені на DistEdu, формат назви файлів **<essay.SNA2020.Surname.docx>**,

📎 *Файли з текстом роботи з іншими назвами та в інших форматах – напр.. pdf, rtf, .txt тощо – призведуть до зняття 1 балу за оформлення роботи.*

Письмова робота з використанням емпіричних даних (до 25 балів). У результаті проходження курсу студенти готують письмову роботу на обрану тему за результатами індивідуально виконаного дослідження.

Тематика для письмових робіт (обрати одну):

1. Економічні мережі, мережі підприємців
2. Політичні мережі та мережі вироблення політики
3. Мережі громадянської активності та протестної активності
4. *довільно обрана тема – має бути попередньо узгоджена з викладачкою*

Оформлення есе («шапка», текст, список використаної літератури) має бути таким:

Прізвище, ім'я автора/ки

ТЕМА ЕСЕ

Основний текст роботи
Основний текст роботи
Основний текст роботи
Основний текст роботи
Основний текст роботи
Основний текст роботи
Основний текст роботи
Основний текст роботи
Основний текст роботи
Основний текст роботи

Список використаної літератури

- 1.
- 2.
- 3.

Вимоги до письмової роботи – шрифт TNR12, інтервал 1,15. Обсяг – 9-10 сторінок тексту, без урахування списку літератури та додатків. Файли зберігати у форматі <.docx>. Письмова робота має містити ідеї, припущення, міркування, пояснення, які обґрунтовуються емпіричними даними та висновками інших дослідників. У тексті мають бути посилання на мінімум три джерела (посібники, статті, монографії, тощо). Усі прямі та непрямі цитати мають бути коректно оформлені та супроводжуватись посиланнями. Кожне джерело має містити автора, назву, місто, рік видання, у тексті мають бути зазначені сторінки, на які посилається/ які цитує автор/-ка.

Критерії оцінювання письмової роботи:

- до 10 балів – за правильність виконання збору даних – відповідно до заявленої теми і мети дослідження, та за створення файлу даних;
- до 10 балів – за доцільність та логічність використання процедур/коефіцієнтів для аналізу мережі та за їх інтерпретацію, послідовність викладу аргументації та висновків;
- до 5 балів – за оформлення роботи відповідно до вимог, доцільне використання джерел.

Кінцевий термін подачі –

29 листопада 2020, 23:59.

В електронному вигляді роботи мають бути завантажені на DistEdu до зазначеного дедлайну як заархівована папка з файлами:

1. текст роботи, назва і формат файлу
<research.paper.SNA2020.Surname.docx>

!! Файли з текстом роботи з іншими назвами та в інших форматах – напр.. pdf, rtf, .txt тощо – призведуть до зняття 1 балу за оформлення роботи.

2. закодовані дані зі зв'язками, формат Ucinet (.##d , ##h – обидва файли), Excel або txt (dl-format)

Оцінка за роботу, здану після визначеного терміну, зменшується на 3 бали за кожен календарний день запізнення, через 3 календарних дні після кінцевого терміну здачі робота не приймається. У випадку встановлення факту плагіату у письмових роботах студент/ка отримує оцінку «незадовільно» згідно з п.14 Положення «Про рейтингову систему оцінювання знань».

Презентація (5 балів). Коли студент/ка представляє власне дослідження, план презентації такий: тема, проблема та основні припущення, методологія та основні результати, а також оцінка недоліків дослідження; використання слайдів є обов'язковим.

Шкала оцінювання знань:

Шкала	Оцінка за національною шкалою	Визначення	
A	91-100	відмінно	відмінно:видатні знання з незначними помилками
B	81-90	добре	дуже добре, але з деякими помилками
C	71-80	добре	загалом гарна робота, але є достатня кількість помітних помилок
D	66-70	задовільно	задовільно, але із значними недоліками
E	60-65	задовільно	достатньо – досягнуті мінімальні критерії
F	30-59	незадовільно	незадовільно, потрібна деяка додаткова робота
F	0-29	незадовільно	неприйнятно, потрібна значна додаткова робота

ПЛАН КУРСУ

**ОСНОВИ
МЕРЕЖЕВОГО АНАЛІЗУ**

ЛЕКЦІЯ 1. ПОВТОРЕННЯ ОСНОВНИХ ПОНЯТЬ ТА ПРОЦЕДУР SNA. ДИЗАЙН МЕРЕЖЕВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

ЛЕКЦІЯ 2. МЕРЕЖЕВІ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ.

СЕМІНАР 1. ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМИ UCINET. БАЗОВІ ПОКАЗНИКИ ЩІЛЬНОСТІ ТА ЦЕНТРАЛЬНОСТІ –ОСНОВИ АНАЛІЗУ СТРУКТУРНИХ ХАРАКТЕРИСТИК МЕРЕЖІ. (ПОВТОРЕННЯ)

Обов'язкова література:

- 👁 Borgatti, Stephen P. *Analyzing Social Networks* / Stephen P. Borgatti, Margin G. Everett, Jeffrey C. Johnson. – глави 4 «Data Collection» та 5 «Data Management» - С. 44-88, глава 9 «Characterizing Whole Networks» - С. 149-162, глава 10 «Centrality» - С. 163-180
- 👁 Hanneman, R.A.. *Introduction to social network methods.* / Robert A. Hanneman, Mark Riddle. Riverside, CA: University of California, Riverside. - 2005. - глава 4 (С. 26-36). Глави 8-11.

ЛЕКЦІЯ 3. ТЕОРІЇ МЕРЕЖЕВОЇ ВКОРІНЕНОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ АКТИВНОСТІ.

Обов'язкова література:

- 👁️ Caroll & Sapinski "Corporate Elites and Intercorporate Networks" / SAGE Handbook of Social Network Analysis – С.180-195
- 👁️ Goyal "Social Networks in Economics" / SAGE Handbook of Social Network Analysis – С.67-79 SAGE Encyclopedia of Social Networks, 2011, Том 1: "Business Networks" [С.95-98], "Economic Networks" [С.224-230], "Entrepreneurial Networks" [С.260-263]

ЛЕКЦІЯ 4. МЕРЕЖЕВИЙ АНАЛІЗ ПОЛІТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ (ЗАКОНОДАВЧА/ ВИКОНАВЧА ГІЛКИ, ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА, МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ).

Обов'язкова література:

- 👁️ Knoke "Policy Networks" / SAGE Handbook of Social Network Analysis – С.210-222
- 👁️ Batagelj "Large-Scale Network Analysis" / SAGE Handbook of Social Network Analysis – С.550-557 SAGE Encyclopedia of Social Networks, 2011, Том 1: "Government Networks" [С.331-334], ТОМ 2: "Policy Networks" [С.709-713].

СЕМІНАР 2. АНАЛІЗ ЕГО-МЕРЕЖІ. СТРУКТУРНІ ДІРКИ І БРОКЕРСТВО.

Обов'язкова література:

- 👁️ Borgatti, Stephen P. Analyzing Social Networks / Stephen P. Borgatti, Margin G. Everett, Jeffrey S. Johnson. – глава 15 «Ego Networks» - С. 262-283
- 👁️ Hanneman, R.A., глава 9 в онлайн версії посібника http://faculty.ucr.edu/~hanneman/nettext/C9_Ego_networks.html Hanneman, R.A., глава 12 «Positions and roles: The idea of equivalence» http://faculty.ucr.edu/~hanneman/nettext/C12_Equivalence.html

ЛЕКЦІЯ 5. МЕРЕЖЕВИЙ АНАЛІЗ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ. ТЕРОРИСТИЧНІ МЕРЕЖІ.

Обов'язкова література:

- 👁️ Diani, M. "Social Movements and Collective Action" / SAGE Handbook of Social Network Analysis – С.223-235.
- 👁️ Van der Hulst «Terrorist Networks: The Threat of Connectivity» / SAGE Handbook of Social Network Analysis – С.256-270.
- 👁️ SAGE Encyclopedia of Social Networks, 2011, Том 1: "Collective Action and Social Movements" [С.136- 138]; ТОМ 2: "Nonprofit Organizations" [С.663-665]

ЛЕКЦІЯ 6. ОНЛАЙН МЕРЕЖІ І ВЕЛИКІ ДАНІ. СЕМАНТИЧНІ МЕРЕЖІ: ЗАСТОСУВАННЯ МЕРЕЖЕВОГО АНАЛІЗУ У ДОСЛІДЖЕННЯХ ТЕКСТІВ І ДИСКУРСІВ

СЕМІНАР 3. ЗВ'ЯЗАНІ ПІДГРУПИ ТА СТРУКТУРНА ЕКВІВАЛЕНТНІСТЬ. ПОЗИЦІЙНО-РОЛЬОВИЙ АНАЛІЗ У МЕРЕЖІ.

Обов'язкова література:

- 👁️ Borgatti, Stephen P. Analyzing Social Networks / Stephen P. Borgatti, Margin G. Everett, Jeffrey C. Johnson. – глава 11 «Subgroups» - С. 181-205
- 👁️ Hanneman, R.A., глава 11 «Cliques and subgroups» http://faculty.ucr.edu/~hanneman/nettext/C11_Cliques.html

СЕМІНАР 4. СТАТИСТИЧНІ ПРОЦЕДУРИ В МЕРЕЖЕВОМУ АНАЛІЗІ – ПЕРЕВІРКА КОРЕЛЯЦІЇ МАТРИЦЬ, ПОРІВНЯННЯ АТРИБУТІВ І МЕРЕЖЕВИХ ПОКАЗНИКІВ

Обов'язкова література:

- 👁 Borgatti, Stephen P. Analyzing Social Networks / Stephen P. Borgatti, Margin G. Everett, Jeffrey C. Johnson. – глава 8 «Testing Hypotheses» - С. 125-148
- 👁 Hanneman, R.A., глава 18 « Some statistical tools»

Додаткова Література

- 👁 Snijders “Network Dynamics” / SAGE Handbook of Social Network Analysis. – С.501-513
- 👁 Van Duijn & Huisman “Statistical Models for Ties and Networks” / SAGE Handbook of Social Network Analysis – С. 459-483
- 👁 SAGE Encyclopedia of Social Networks, 2011, Том 1: “Longitudinal Networks” [С.507-510].
- 👁 Robins “Exponential Random Graphs Models for Social Networks” / SAGE Handbook of Social Network Analysis. – С.484-500

СЕМІНАР 9. ПРЕДСТАВЛЕННЯ ТА ОБГОВОРЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ РОБІТ

Формат – презентація тривалістю до 15 хв.

Корисні Інтернет-ресурси

- 👁 <http://www.analytictech.com/ucinet/ucinet.htm> - офіційна сторінка розробників програмного забезпечення UCINET for Windows

ЛЕКТОР КУРСУ

Костюченко Тетяна —

український правознавець-кримінолог. Доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, професор кафедри кримінального права та кримінально-процесуального права правничого факультету Національного університету «Києво-Могилянська академія», директор з наукового розвитку і член правління Центру політико-правових реформ. Автор та співавтор близько 50 монографій, підручників, навчальних посібників і коментарів до законів, понад 250 наукових і понад 50 публіцистичних статей в газетах «Дзеркало тижня», «Бізнес», «Юридическая практика», «Юридичний вісник України», «Українська правда» та ін.

Контактна інформація: kunorvahk@gmail.com

#acrecstudy

Київ